

Anna Cima: Probudím se na Šibuji

Výrazných českých prozaických titulů nevyšlo v první polovině letošního roku mnoho. Skutečnost, že se debutový román japanoložky Anny Cimy (*1991) s názvem Probudím se na Šibuji dočkal záhy po vydání několika pochvalných (a dokonce několika nadšených) recenzí v předních českých médiích a že se o něm rovněž živě diskutovalo na sociálních sítích, tak ještě nemusí nutně znamenat, že se opravdu jedná o dílo mimořádné, jinými slovy - o literární událost. ...

Anna Cima: Probudím se na Šibuji

Paseka
2018

V románu se střídají dvě narativní linie. V jedné z nich začíná vypravěčka, studentka japanologie Jana, podrobně poznávat japonskou kulturu a při práci v knihovně narazí na zapomenutého japonského spisovatele. Jedna z jeho povídek ji natolik fascinuje, že se jí rozhodne přeložit - mimo jiné i pro možnost věnovat se tomuto autorovi v rámci dizertační práce. Poté, co se s překladem nějakou dobu trápí sama, narazí na trochu asociačního doktoranda Klímu, který se uvolí, že jí s povídkou pomůže. Překvapí jej totiž zjištění, že Jana není z těch studentek, které si s Japonskem spojují především Haruki Murakamiho a manga komiksy a které se japanologii rozhodly studovat jen pro tyto - esteticky pokleslé - fenomény. V druhé narativní linii je ta samá Jana, jen o několik let mladší, čímsi mystickým uvězněna v tokijské čtvrti Šibuja. Neviditelná - či alespoň neviděná - zevrubně poznává rušný prostor Šibuji, který je jí neznámými silami vymezen.

Dalo by se říci, že třetí rovina románu tvoří ještě úryvky z překládané japonské povídky. Její autor, Kijomaru Kawašita, je výplodem imaginace Anny Cimy. Ke dvěma svižně, obecnou češtinou vyprávěným pásmům, v nichž Jana řeší nejen japonskou kaligrafii či literaturu, ale i problémy takříkajíc přízemní - například ty, které se týkají kluků -, tvoří po částech odhalovaná (protože po částech překládaná) povídka *Milenci* z třicátých let pozoruhodný protipól.

Stačí číst chvíli, aby bylo zřejmé, že tyto dvě (či tři) vypravěčské roviny směřují k tomu, aby se na konci

potkaly či protnulý. Tento postup je v současné české prozaické produkci poměrně oblíbený. Metaforicky jej ve stejnojmenném románu označil Vratislav Maňák za Rubikovu kostku. Úspěch takto vybudované prózy závisí vždy na tom, jak se autorovi podaří všechny roviny seskládat dohromady tak, aby příběh neztratil napětí, nestal se předvídatelným a aby zároveň nebylo ono spění všech rovin k jednomu cíli příliš okaté a nevěrohodné.

V tomto ohledu *Probudím se na Šibuji* strádá. Cima dovede vyprávět velmi strhujícím způsobem (což je o to pozoruhodnější, že svůj debutový román údajně začala psát ve čtyřiašedesáti letech). Jednotlivé scény a situace popisuje živě, lehce, a přesto (či právě proto) uvěřitelně. Občas sice zarazí pasáže, z nichž je až příliš očividná snaha bořit stereotypy spojované s minoritním oborem, jakým je japanologie dozajista je: „O oborech, který nejsou na první pohled praktický, mají lidi tendenci si myslet, že jsou úplně zbytečný. K čemu jsou japanologové nebo sinologové? Vždyť stejně jenom věčně překládají, jsou zalezlí v kabinetech a práší se na ně. Jenomže lidi si neuvědomují, že všechny obory vznikly z nějakého důvodu.“ (s. 34) Pokud však odhlédneme od těchto trochu prvoplánových a nadbytečných partů – odhlédnutí si ostatně můžeme dovolit už jen proto, že se jedná o debut –, nelze než konstatovat, že je Cima suverénní vypravěčka, co se menších narativních ploch týče.

Ve větším měřítku už to taková sláva není. Způsob, jakým se linie vyprávění nakonec propletou, je jednak předvídatelný, jednak dost křečovitý. Některé epizody nadto můžou připomenout banální vypravěčské postupy červené knihovny. Rozpaky rovněž vyvolává „Slovníček pojmů“ a „Seznam japonských spisovatelů objevujících se v příběhu“, které jsou appendixem románu. A to nejen proto, že v nich je čtenáři vysvětleno třeba to, kdo je Haruki Murakami nebo co je anime, ale také proto, že se na těch několika stránkách nakupilo opravdu pozoruhodné množství překlepů a chyb – jimiž je ostatně hojně prošípován celý román.

Román *Probudím se na Šibuji* určitě není špatný. Očekávání, která budil, a nadšení, která vyvolává, jsou však dle mého dány spíše vedlejšími okolnostmi – tedy tím, že se na poli současné české prózy v posledních několika měsících nic moc pozoruhodného nestalo. V tomto ohledu může *Probudím se na Šibuji* připomenout debutový román **Petry Hůlové** *Paměť mojí babičce*, jenž taktéž (z jiných důvodů) vyvolával dlouhou dobu pouze nadšené, veskrze pozitivní ohlasy. Až posléze se začalo diskutovat o tom, že byť je to román dobrý, jeho druhá polovina vlastně jede takřikajíc na volnoběh. Z Petry Hůlové se nicméně stala jedna z nejvýraznějších tváří současné české literatury. Zda ji bude Cima následovat, lze zatím odhadovat stěží. Její první román – jakkoliv mu lze mnohé vytknout – příslibem je.